

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

використовувати метод ПЛР, адже серологічні тести для телят такого віку є неінформативними.

Отже, поєднання серологічних, молекулярних та морфологічних методів дозволяє проводити якісну діагностику лейкозу ВРХ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Marawan, Marawan A et al. "Bovine Leukaemia Virus: Current Epidemiological Circumstance and Future Prospective." *Viruses* vol. 13,11 2167. 27 Oct. 2021, doi:10.3390/v13112167
2. Kuczewski, Alessa et al. "Invited review: Bovine leukemia virus-Transmission, control, and eradication." *Journal of dairy science* vol. 104,6 (2021): 6358-6375. doi:10.3168/jds.2020-18925
3. Korniienko, L. Y., A. V. Pyskun, T. M. Tsarenko, V. V. Ukhovskiy, G. V. Kyivska, O. A. Moroz, V. L. Kovalenko, and G. B. Alikseieva. "Retrospective Analysis of the Epizootic Situation of Enzootic Bovine Leukosis in Ukraine in 1994–2019". *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, Vol. 11, no. 3, Aug. 2020, pp. 372-7, doi:10.15421/022057.

УДК 619:616.9

КОЗЛОВА В.Д., магістрантка

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

epizootologiya@ukr.net

ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКА ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ СОБАК

Парвовірусний ентерит собак є дуже поширеним та небезпечним інфекційним захворюванням, що викликається парвовірусом собак (CPV). Вірус має тропність до швидкодіючих клітин кишкового епітелію та клітин кісткового мозку, що призводить до розвитку геморагічного ентериту, міокардиту та пригнічення кровотворення. Парвовірус собак індукує апоптоз клітин кишкового епітелію, а також пригнічує гемопоєз, що пояснює патогенез хвороби. Вірус характеризується активною генетичною мінливістю та циркуляцією нових варіантів, здатних уникати імунної відповіді. Діагностика хвороби ґрунтується на клінічних ознаках та лабораторному виявленні вірусу чи антитіл. Лікування парвовірусного ентериту у собак базується насамперед на інтенсивній підтримуючій терапії для відновлення водно-електролітного балансу, а також на застосуванні протиблювотних, проносних, антибактеріальних та імуностимулюючих засобів для усунення основних клінічних проявів хвороби та запобігання ускладнень. Вакцинація залишається основним методом контролю, проте актуальними є розробка нових рекомбінантних вакцин та пошук біомаркерів для ранньої діагностики та прогнозування розвитку хвороби.

Ключові слова: парвовірус, підтримуюча терапія, ІХА, CPV, вакцинація.

Парвовірусний ентерит собак – це висококонтагіозне інфекційне захворювання собак, що викликається вірусом парвовірусу собак (CPV) і характеризується ураженням шлунково-кишкового тракту. Вірус має тропність до клітин кишкового епітелію та клітин кісткового мозку, що призводить до розвитку гострого геморагічного ентероколіту, дегідратації, зневоднення, порушень всмоктування та пригнічення кровотворення. Клінічно хвороба проявляється блюванням, діареєю з домішками крові, зневодненням, лихоманкою, анемією та може бути летальною, особливо для цуценят [1].

Джерелом збудника інфекції є хворі тварини та вірусоносії. Вірус передається через контакт з інфікованими секретами або виділеннями собак, такими як кал та блювота. Також вірус може бути переданий від матері до потомства під час вагітності або у ранній постнатальний період.

Парвовірус собак (CPV) може бути дуже небезпечним для невакцинованих собак, зокрема вірус дуже заразний і легко поширюється. Він дуже витривалий і може виживати в навколишньому середовищі місяцями або навіть роками. Тому невакцинований собака піддається високому ризику зараження. Цуценята та молоді собаки страждають найсильніше, ймовірно, через те, що вони мають слабший імунітет. Але невакциновані собаки будь-якого віку знаходяться в зоні ризику. Смертність від парвовірусного ентериту може бути досить високою, в межах 10-91%, особливо якщо її не лікувати. Навіть при лікуванні

парвовірусна інфекція іноді може мати довготривалі наслідки, такі як затримка росту, якщо собака перехворіла цуценям [2, 3].

Клінічні прояви парвовірусного ентериту у собак можуть значно варіювати за тяжкістю. При легкій формі спостерігається слабкість, в'ялість, знижений апетит, помірне блювання, незначна діарея без домішок крові. При середньотяжкій формі наявне виражене блювання, пронос з домішками свіжої крові, зневоднення середнього ступеня, помірна лихоманка. Важкий перебіг характеризується тяжким неконтрольованим блюванням і проносом з домішками крові, різким зневодненням і втратою маси тіла, виснаженням, гарячкою, ознаками ендотоксикозу. У найтяжчих випадках приєднуються ознаки септичного шоку, набряк легень, кома. Летальність при тяжкому перебігу може сягати 90%, особливо серед цуценят. Тому вкрай важливою є рання діагностика та невідкладне лікування при перших ознаках хвороби [1].

Діагноз на парвовірусний ентерит ставлять на основі поєднання клінічних ознак, діагностичних досліджень та виключення інших причин. Типова клінічна картина включає блювоту, діарею (часто криваву), млявість та анорексію.

Для лабораторної діагностики золотим стандартом вважається ПЛР-тестування калу, оскільки воно є високочутливим і специфічним для виявлення ДНК парвовірусу. Однак ПЛР вимагає спеціалізованого обладнання і займає певний час. Швидкі імунохроматографічні (ІХА) тести, які виявляють антигени парвовірусу у зразках фекалій собак, стали популярними для тестування безпосередньо у ветеринарних клініках. Вони можуть надати точні результати менш ніж за 15 хвилин.

Швидкі ІХА-тести працюють за допомогою CPV-специфічних антитіл, кон'югованих з кольоровими частинками на тест-смужці. Для аналізу наноситься екстракт зразка фекалій, і будь-які присутні антигени парвовірусу зв'язуються з антитілами, викликаючи утворення кольорових ліній на тест-смужці. Наявність тестової лінії вказує на позитивний результат на антиген парвовірусу. Контрольна лінія підтверджує достовірність тесту.

Дослідження показують, що швидкі ІХА тести мають високу чутливість, близько 90-100% у порівнянні з ПЛР. Однак специфічність може бути більш варіабельною, приблизно 70-98%. Тому вони добре підходять для встановлення діагнозу парвовірусної інфекції у разі позитивного результату, але негативні результати можуть потребувати проведення підтверджувального ПЛР-тестування, якщо клінічна підозра висока. Хибнонегативні результати частіше зустрічаються при низькому антигенному навантаженні. Належний збір та обробка зразків фекалій є ключовим фактором для забезпечення точності [2].

Нами були проаналізовані випадки парвовірусного ентериту собак, які надходили до приватної ветеринарної лікарні «Доктор-Вет» (м. Біла Церква), зокрема схеми лікування собак в залежності від тяжкості перебігу хвороби. Всього було проаналізовано 30 кейсів захворювання. Також було проаналізовано профілактику парвовірусного ентериту в зоні обслуговування ветеринарної лікарні. Усі випадки були умовно розділені на легкі, середні та важкі в залежності від тяжкості симптомів.

Для собак з легкою формою парвовірусної інфекції основним методом лікування була підтримуюча терапія. Вона включала в себе інфузійну терапію - внутрішньовенне або підшкірне введення рідини для корекції зневоднення та підтримання гідратації. Зазвичай використовували фізрозчин або розчин Рінгера. разом з тим використовували препарати від нудоти, які допомагають контролювати блювоту і нудоту, щоб сприяти гідратації. Пробиотики застосовували для підтримки мікробного балансу у кишечнику. Стимулятори апетиту використовували короткочасно у період одужання. Моніторинг і подальша підтримка були важливими, коли за собаками спостерігали на предмет адекватного стану гідратації, рівня електролітів і споживання калорій. Підтримуючу терапію продовжували доти, доки собака не могла самостійно їсти та пити.

Собакам з більш важкими клінічними признаками призначали додаткову підтримуючу терапію, наприклад ін'єкційні протиблювотні засоби які забезпечували більш потужний контроль блювоти. Призначали антибіотики - для профілактики або лікування вторинних

бактеріальних інфекцій. Переливання плазми було ефективним, адже свіжозаморожена плазма перехворівших собак забезпечує пасивний імунітет і фактори згортання крові. Харчова підтримка була потрібна, якщо собака не могла їсти, встановлювали ентеральну або парентеральну трубку для годування.

Собаки, у яких спостерігається сильне блювання, кривава діарея, шок або сепсис, потребували дуже агресивної терапії в умовах стаціонару. Внутрішньовенна рідинна реанімація передбачала великі об'єми рідин внутрішньовенно для стабілізації кров'яного тиску і перфузії. Вводили ін'єкційні препарати проти нудоти, антибіотики широкого спектру дії внутрішньовенно, переливання плазми реконвалесцентів. Тепла рідина і зігріваючі ковдри використовувались щоб стабілізувати температуру тіла. Застосовували Парентеральне харчування - введення поживних речовин через вену у випадках, коли прийом їжі був надто критичним.

Парвовірус собак дуже небезпечним вірусом для будь-якої невакцинованої собаки. Вакцинація має вирішальне значення для захисту собак від руйнівних інфекцій, спричинених парвовірусом. Слід ретельно дотримуватися протоколів планової вакцинації.

Отже, стратегія лікування хворих собак залежала від тяжкості перебігу хвороби, а основою профілактики була планова вакцинація.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Capozza, Paolo et al. "Old and Novel Enteric Parvoviruses of Dogs." *Pathogens* (Basel, Switzerland) vol. 12,5 722. 16 May. 2023, doi:10.3390/pathogens12050722
2. Shima, Felix K et al. "Diagnostic Performance of a Rapid Immunochromatographic Test Kit for Detecting Canine Parvovirus Infection." *Topics in companion animal medicine* vol. 45 (2021): 100551. doi:10.1016/j.tcam.2021.100551
3. Schoeman, J P et al. "Biomarkers in canine parvovirus enteritis." *New Zealand veterinary journal* vol. 61,4 (2013): 217-22. doi:10.1080/00480169.2013.776451

УДК 619:616.9

ГУСАК В.А., магістрантка

Науковий керівник – **БЛИК С.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

epizootologiya@ukr.net

ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ЛЕПТОСПІРОЗУ СОБАК У ПРИВАТНІЙ ВЕТЕРИНАРНІЙ КЛІНІЦІ

Лептоспіроз – це інфекційне захворювання собак, спричинене бактеріями роду *Leptospira*. Хвороба передається через сечу інфікованих тварин, а також через воду та ґрунт. У собак спостерігаються гострі симптоми: лихоманка, нудота, блювота, діарея, втрата апетиту. Можуть уражатися нирки та печінка (жовтяниця, гемоглобінурія). Діагностика хвороби включає аналіз крові, сечі, ПЛР та серологічні тести (РМА). Лікування хворих тварин передбачає застосування антибіотиків, внутрішньовенна регідратація та підтримуюча терапія. Профілактика включає запобігання інфікуванню та вакцинацію

Ключові слова: жовтяниця, лептоспіри, собаки, РМА, вакцинація.

Лептоспіроз, викликаний бактеріями роду *Leptospira*, є широко поширеним зоонозним захворюванням, що охоплює усі континенти, за винятком Антарктиди. Збудник цього захворювання має здатність до тривалого зберігання в непроточних водоймах та заболочених теренах. Джерелами і резервуарами лептоспірозу стають хворі тварини, а також гризуни, які виступають як постійні носії лептоспір.

Головним шляхом передачі лептоспірозу для людини та тварин є водний, інфікування відбувається під час контакту з контамінованою водою в результаті купання або пиття. У випадку собак існують унікальні механізми інфікування лептоспірозом. Виділення лептоспір здійснюється через сечу, і вони можуть залишати свої "ексклюзивні" шляхи зараження через взаємні контакти та маркування території [1].